

MAGYAR MERKUR

I 789-dik esztendőben.

A Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmevel

Szeredán Mind-Sz. havának 7-dik Napján.

Hadi tudósítások.

Belgrád felől úgy a mint a Hadi Fő Tanács adja elő. — 16-dikán az *Avalai* tájékat a *Krotzkai* úton vették tekintetbe. A Dunának jobbik partján a hídsántzon dolgoztak. A mi hajós seregünk felé evezett, a hol hajdan *Eugeniusnak* hídsántza volt. Azután a híd is el-kezdődött. A Hadi Szerek Vezére *Klerfő* Gróf 10 Batalljon gyalogokkal és 5 Divizio lovasokkal Pántsovára érkezett volt. Hogy a Dunán épített híd óltalom alatt légyen, az *Eugenius* sántzainál ágyú-hányás vettetett egy halmon. Egyszermind éjtzakára *Czigányka* falu megett az *Eugenius* sántzainál 1 Batalljonnak és 6 ágyúknak való ágyú-hányás készítettett. A dolog tovább is folytatott a többi ágyú-hányásoknál és dél után a szél malomtól és a régi major-háztól repülének a golyóbisok, 3 órák alatt 5 helyeken lobbant-fel a láng a Rátz városban.

ban. A gyűlés szörnyen el-harapozott volna, ha a házok között álló fák és erős kő falak és tserép fedelek nem akadályoztatták volna. Az éjtzakán által szünet nélkül tartott az égés, melyet a hóbitzok és 18 fontofokbul való tüzes golyóbifok okoztanak. Reggelre a *Dunavitza*nak ki-nyílásánál való ágyú-hányás, és a *Duna* mentében áfatott futó árkok-is el-készültek. Ezen dolognál agyon lövettettek 5 emberek és 1 ló, 18 emberek és 16 lovak meg-sebefittettek. — 16-dikán éjtzakán és nappal az el-kezdődött munka az ágyú-hányásoknak készítettetésére a *Duna*nak jobbik partján, a *Metterisi* tetőn, a régi majorháznál, a szélmalomnál és *Czigányka* megett folytattatott, és balra a szélmalomtól egy hegyen, 1 Batalljonnak való ágyú-hányás készítettett. — 17-dikén éjtzakán egész a hóftádba *Battal-Chamia* metsetig, *Vraha Malába* mentek a dologgal, és a metset körül ágyú-hányás építettett. 17-dikén éjtzakán a Száva tsutstván való futó árkok áfatott, mellyen 1000 katonák dolgoztak. A sűrű nád, bokrok és motsárok olly igen tartóztatták a munkát, hogy csak 435 lépésnyire vitetődött a Száva tsutstsa felé. A Törökök ezre nem vették a munká-fokat, mert csak egy lövést sem tettek reájok. De a *Dunavitza* nyílásánál való ágyú-hányásra bombák és granátok vettettek az erősből.

Az ellenséges tüzellés miatt 17-dikétől fogva 18-dikáig reggelig 2 emberek vesztenek-el és 3-an kaptak sebet. — Minckutánna 18-dikán *Klerfe* Gróf, 3 Batalljon *Eszterházi Miklósiakkal*, 2 *De Vinziekkal* és 2 *Stainiakkal*, továbbá 3 *Divizio Erdödy Húszárokkal* és 2 *Harrakh Vasafokkal* dél előtt *Pántsovárul* az *Eugenius* tántzainak táborába szállott volna, még az nap a *Zimonymál* álló *Gyulay Samuelnek* *Láibbatalljona* is a hadi sereghez vonattatott. Ezután 1 *Batall-*

talljon Pálffytól a *Dunának* jobb partján való, és *Vartenszlebennek* egyik *Batalljona* a *Dunának* balpartján való hid-sántzba állott, 1 *Batalljon* *Lászytól* a *Borets* szigetjének felső részén álló német-bánáti *Regementbéli* divizionak segítségére rendeltetett. Az *Eugenius* sántzai imitt amott helyre állittattak. — 19-dikén reggel *Otto* Generális 2 *Divizio* *Erdödy* *Húzfárok*kal *Pálesig* mozdult, a *Fő* *Hadnagy* *Mihályevits* pedig az ő szabad seregével *Krotzkáig* léptetett, az ő szélső őrállóit egész *Kallárig* küldötte előre. Ezen állás azt a hasznot hajtja, hogy az ellenség arról a tájékról nem jöhet *Belgrád* felé, hogy egynehány napokkal elébb meg-ne tudnánk mozdulásait. 19-dikétől fogva 20-dikáig áfatott futó árkok öszveséggel 1600 lépésnyit tesznek. Az ellenségnek tüze 7 emberünket ölte-meg és 12-öt ejtett febbe. Ezek között vagyon *Auersperg* *Fő* *Strázsamester* is. *Zimony*nál 1000 katonák és 230 parasztok gyűltenek-öszve az éjjeli munkára a *Száva* tsutstsához; de mivel a kávéházoknál 11 ellenséges fajok gyűltenek vala öszve, és a *Száva* tsutstsánál kiszállani szándékoztak, a dolog félben maradt, és az ellenség váratott. Azomban 200 átsok a *Besániai* hidakon dolgoztak, 2420 munkások az *Eugenius*nak *circumvallatio*s sántzait hozták-helyre. Éjtzakán midőn már a pallizádokig vitték volna a mieink az árkokat, olly erősen kezdett az ellenség apró fegyverekből és ágyúkból lövöldözni, hogy kétszer szakasztatott a munka félbe. Itten 300 embereink estek-el *Szedletzky* *Fő* *Strázsamester*rel a fetétben történt tévelygés miatt.

A városban 2 helyeken támadott tűz, a mi tüzes golyobisaink és gránátink miatt nagyobbodott és tovább el-terjedett. A *Zimonyi* seregtől 1400 katonák és nap-számosok a *Száva* partja felé igazított futó árkokon dolgoztak, a kis *Czigány* szigeten töltés

építettett hídfantznak. Az ellenféges várból erősen tüzeltek a Törökök főképpen a Száva-tsutsára fok bombát vetettek és mindazáltal tsak 1 emberünk esett-el ég 1 kapott febet. — Septemb. 22-dikén azt a tudósítást vette a Fő Vezér a *Krotzkai* táborbul, hogy a *Serászkir Abdý Bafa* még mozdulatlan áll az ő táborában *Tyupriánál*; *Jagodinában* egynehány száz Törökök vagynak szálliva, a kik sem magok ki-nem mennek a helyfégből menni, sem pedig a benne lakozo kerefztyénekből ki-nem botsátanak fenkit. Az előtte való napon úgymint 21-dikén *Botsárováztban* égés láttatott, mellyből azt ítélni, hogy magok a Törökök gyújtották fel a helyféget. — A *Vég-Szendró* felé vigyázás kedvéért ki-állított feregünk, ezen helyfégbéli 2 Török jobbágyokat, a kik 2 szekerekkel az erdőre mennek vala, szekereztül együtt el-fogott. Mindenik szekér előtt 4 ökrök voltak, mellyek a népnek prédául adattattak. — *Moraván* túl küldött kémlelőink 14 akóshordókat vettek-el az ellenfégtől, mellyek pálinkával valának meg-töltve, és a mellyek a feregek között el-osztattak.

Borets szigetjén, mellyről *Nauendorf* Óberster el-ízte volt a Törököket, a mi népünk olly szép prédát kapott, hogy a 4 táborokon kívül, 3000 zsák liszt és árpa, és 10-ezer ako bor és pálinka jutott néki.

Belgrádnál semmi nevezetes történet sem adta-elő magát 22-től fogva 27-dikig, mellyen az esős idő meg változott. A mieink, a mennyire az idő engedte, gyorsan fántzoltak, és a Törökök tsak néha néha ágyúztak az erősből. — 28-dikán reggel fel-derült az idő és az ágyúk tsattogása korán el kezdődék. Az ellenség hóbítzokat és granátokat lövöldözött a Száva-tsutstsára, meg-akarván a munkát gátolni a bombát

vet.

vető fántzokon, de semmit sem végezett vele. Nap-
pal alább hagyták az ágyúzással, de annál erősebben
folytatták estvére.

A Fő Vezér el-tökéllette magában a két hóstáto-
kat, ugymint a Rátz várost és a Konstantzinápolyi
várost ostrommal meg-venni; mi végre, 28-dikán a
szükséges rendeléseket meg-tette, a nép közzé pánin-
kát osztogattatott-el és mindnyájan várván várták a
hartznak ki-menetelét. Előre voltak rendelve a sza-
badofok és utánnok következtek oszlopokban 8 Ba-
talljon Magyar és Német gyalogok. De egy Húzfár-
Tiszt azt a hírt hozta, hogy a Serászkir sebes lépé-
sekkel közelgetne; a hóstátóknak ostromoltatása félben
maradt tehát. 29-dikén az az örvendetes hir jöve, hogy
Koburg Hertzeg meg-verte a Nagy Vezért, mellyből
azt lehetett ítélni, hogy még inkább fog a Serászkir
kéfedelmeskedni. A mi népünk ezen hirre neki tüze-
sedék, és 29 dikén estve újra meg-parantsoltatott az
ostrom a két hóstátokra. 30-dikán reggel 6 órakor a
nagy ágyukból kezdődék a lövöldözés; leg-hathatófab-
ban pedig a Száva-tsuttsáról és a mi hajós seregünk-
ről. Immens Fő Strázsamester a nagy Fregattával vagy
tengeri könnyű hajóval előre mozdult, és foganatos-
tan lövöldözte az erőtséget, az ellenség 100 ágyú-
lövésfelekkel felelt, de soha sem találta a fregattát. Az
ágyúzás és bomba-vetés 8-óráig tartott és ekkor az
ostrom-is el-kezdődött a hóstátokra. A szabadofok
pántzélözva elől-menének, az átsok hamar meg-nyi-
ták a pallizádokat, ekkor a seregek bé-rohanának, o-
roszlány módjára viaskodának és mindenfelől meg-sza-
laszták a Muzulmánokat. Még 10 ora előtt a hegyre
fel-futának a Törökök, a várban keresvén óltalmo-
kat; fennt a várban fel-emelék kezeiket az égre, és
hállá kiáltásokkal meg-rendíték a levegőt. Az ostrom-
nái

nál Török lovasok is meg-jelentek; de már akkor olly nagy nyilások lettek a pallizadokon, hogy a mi Húszárjaink eleibek menének és pihenést sem engedvén nékik, bé-kergeték őket a várba. A mi veszteségünk mind hóltakban mind febefedtekben 400 emberekből áll, sokkal nagyobb lehetett a Törököké. A febefedtek között vagyon a Granadér-Kapitány *Esterházi Antal* Fejedelem is, a ki halálos sebet kapott, *Plunket* Kapitány Alvintzytól és még egynehányan. Vezérlők voltak az ostromnál a F. V. H. *Braun* és a Generális-Strázsamester *Sztáray* meg 4 Obersterek. A mieink még dél előtt kezdetek a hóltátban fántzot vetni ágyúknak. A Duna mentében fekvő vízi város nem vétetett-meg, mivel az erőtségnek vivásánál semmi hasznát sem vehetni, és a mi katonáink nagy kárát vallanak tüzellésünknek. Mivelhogy a foglyok ki-valották, hogy a várbéli őrizet alkura hajlani láttatnék, a vár a fel-adásra fog intettetni. Hogyha a kommandáns megint olly kevély feleletet ad, mint már az előtt, hogy még akkor sem fogná a várat fel-adni, midőn már az ő szakállá égne; rettenetes tüzellés fog az erősfégre tétettetni.

Ezen örvendetes hírt hozta múlt pénteken a Kapitány *Haddik* Gróf, a ki kurir képében Bétsbe megyen vala. Egyfzersmind azt a kedvetlen hírt vettük, hogy a Hadi szerek Vezére *Ruvroá* Báró 6 napi betegségben 30-dikán meg-halálozott *Zimonyban*. Betegen fekszenek ugyan ottan az *Anhalt Köteni* Fejedelem és a Lovaság Generálisá *Kinzky* Gróf. *Laudon* Fő Vezért az nap meg-rúgta egy ló, de szerentségre kevés sérelmet okozott néki, úgy hogy 2 napok múlva megint meg-üli a lovát.

Ő Felfége a Lovaság' Generálisát *Kóburg* Herceget, az ő felféges tetfzésének bizonyfágára, minden

den alkalmatofságokban és történeteknél, kiváltképpen e jelen való háborunak elejétől fogva tett hasznos szolgálatajára, főképpen pedig a Septemb. 22-dikén a Nagy Vezérnek igazgatása alatt lévő Török seregen nyert győzödelem által Cs. K. Fő Vezérjévé [*Feldmarsalljává*] tenni méltóztatott.

Az Erdödy Húzfár-Regementjebéli Kapitány *Härtelmüller* Ur, a ki Kóburg Hertzegtől küldettétvén a' Sept. 22dikén nyert diadalomnak hírével Sept. 30dikán dél előtt 11 órautánn érkezett Bétsbe és Oct. 1 napján dél előtt 11 óra utánn a' hadi Fő Tanács házához ment, a' hol a' Győzödelmet elő-beszélette; előtte lovaglottak 2 Pósta tiszték és 24 Pósta-legények.

Kóburg Hertzegnek különös ajánlására, ő Felsége a' Kapitány Urat Fő Strázsamesterré (Majórrá) tenni méltóztatott.

A közelebb múlt vasárnapon ugymint e m. f. hónapnak 4-dikén reggel Kóburg táborából izenetek jövének ide Pestre, mellyeket a V. Barkó Húzfárok Fő Hadnagya *Kimmáyer* Báró viszen vala mint kurir Bétsbe. Ezekben az ütközetnek folyta bővebben iratik-meg, melly felől következendő környül-állások lettek tudunkra. Kóburg Hertzeg az ő vezérlette seregével és a vele egyesült Orosz Generális *Szuvarov* Gróf az ő seregével Sept. 22dikén a Nagy Vezérre ütöttek és azt meg-is verték. Az ütközetnek tsak 23-dikán leve vége, mellyen a Nagy Vezér az ő seregével, mellyben olly igen meg-károsodott, a Dunán visszafazament. E két nevezetes napokon 6-7000 Törökök estenek-el 2 Basákkal együtt. 300-an foglyokká tétettek; ezek között fok Török Tiszték is vagynak. Kezünkbe estek 77 ágyúk, 's ezek között 28 nagy ágyúk, és 14 Cs. K. ágyúk, mellyeket hihetőkép taval a Bá-nátban vesztettünk-el; munitziós és puska-por szekerek

szám

szám felett; 100 zászlók, 300 tevék, 1000 bivalók; 8000 sátorok 's ezek között a' Nagy Vezér sátora is; 5000 különbözőkülömbféle podjászfzal és portékával meg-rakott szekerek a' Nagy Vezérnek kotsijával komornyikostul együtt, a' kinél sok pénz találtatott. A' Törökök 3 táborokban állottak vala, az egyike *Tirkulkukuluju*nál, a' második *Martinesfinél*, és a' harmadika *Rinna* folyó vizénél, mellyben a' Nagy Vezér 12-ezer Jantsárokkal 's szintén annyi Spáhikkal állottvala. A' mieinkből el-estek közzel 100-an és meg-sebesítették 400-an 100, lovak meg ölettek és 200 meg-sebesített. A' holtak között vagyon a' Császár Hűszárbéli Kapitány *Tegetthof*.

Zvornikban 4 Basák vagynak, a kik azon tanátskoznak ha segítségére menjenek - é *Belgrádnak*, vagy pedig vesztég üljenek. Ez utolsó tanátsofsabb. Mostan el-tökélették magokban *Sabat*zot ostrommal meg-venni.

A Skutari Basáról azt halljuk, hogy 8000-ed magával jön *Boszn*ya felé kihez az útban még 8000 Törökök fognak térni.

Ó *Grádiskanak* építő direktora *Kiss* Kapitány *Berbirben* is fogja az építést igazgatni. *Berbir*' vivása idején az *Inzsenér* Kapitány *Kiss* Ur, *Laudon* Fő Vezér Urnak rendeléséből, Római tornyot épített, melly ritkáságáért emlékezetes. Ezen úgy nevezett Római torony 32 láb-nyomni magasságu volt 4 contignáziókra építve, mellynek mind egyikén 5 vadászok állottak, a kik foganatosan lőhettek róla a *Bányalukai* kayu előtt való hidra, mellyen jártak a Törökök a táborba.

P E S T E N N,

Nyomtattatott *Patzkó Ferentz*' betűivel.